

АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВЧОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНО-ІНТЕГРОВАНИХ СТРУКТУР В УКРАЇНІ

В сучасних умовах процеси стрімкої глобалізації та зростання динамічності світового економічного простору стають визначальними для побудови нової моделі економічного розвитку національної економічної системи – інноваційної. Інноваційний тип економічного розвитку дедалі більше стає тим фундаментом, який визначає економічну міць країни та її перспективи на світовому ринку. Країни у сучасному світі змушені здійснювати пошук прийнятної моделі економічного розвитку, яка б забезпечувала національну конкурентоспроможність й орієнтувала національну економіку на довгострокове зростання. Одним із напрямків такого зростання є розширення інтеграційних процесів і виникнення інноваційно-інтегрованих структур, які забезпечать становлення країни як високотехнологічної конкурентоспроможної держави.

Наявність проблем, пов'язаних з питаннями законодавчого забезпечення розвитку інноваційно-інтегрованих структур в Україні в умовах соціально-економічної нестабільності, визначає актуальність нашого дослідження.

Проблеми законодавчого забезпечення розвитку інноваційно-інтегрованих структур є порівняно новими в державному управлінні, а тому малодослідженими як в Україні, так і за її межами. Деякі аспекти проблематики розглядалися у працях І. Ансофа, А. Бузні, Л. Ледермана, М. Портера, Б. Твісса, Й. Шумпетер та ін. Також зазначені дослідження знайшли відображення у працях таких вітчизняних вчених, як О. Амоша, Б. Данилишин, О. Дацій, М. Долішній, О. Лапко, О. Левченко та ін. Проте питання ґрунтового аналізу законодавчого забезпечення інноваційно-інтегрованих структур ще не знайшли достатнього висвітлення в Україні і залишаються дискусійними.

Метою дослідження є аналіз законодавчого забезпечення розвитку інноваційно-інтегрованих структур в Україні.

Побудова інноваційно-орієнтованої моделі економіки в країні потребує розробки інноваційних стратегій управління економікою як на рівні держави в цілому, так і на регіональному рівні, впровадження ефективної інноваційної політики й механізмів її реалізації з використанням сучасних форм, методів, важелів, інструментів регулювання інноваційних процесів. Однією з найбільш дієвих форм організації інноваційних процесів в державі, яка довела свою ефективність у багатьох розвинених країнах світу, є створення інноваційно-інтегрованих структур різних типів [4].

Такі структури сьогодні у світі стають одним з найефективніших механізмів реалізації перетворення результатів науково-дослідних робіт у нові продукти (інновації), технології, послуги. До них можуть бути віднесені інноваційні кластери, наукові парки, технопарки, технополіси, венчурні фірми, науково-

технічні альянси, центри трансферу технологій тощо. Головне завдання інноваційно-інтегрованих структур – сприяти розвитку високих і надвисоких технологій, що своєю чергою є важливим чинником для підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки і реальний перехід України на інноваційний розвиток.

Разом з тим, до теперішнього часу інноваційно-інтегровані структури всіх типів так і не набули значного поширення в Україні. Водночас, спостерігається низка деструктивних процесів як у сфері інноваційної діяльності, так і стосовно соціально-економічного розвитку країни в цілому, що спричинені багатьма суб'єктивними та об'єктивними чинниками (дія фінансово-економічної та військово-політичної криз, неефективність інноваційної політики та відсутність дієвого стратегічного підходу до управління інноваційним розвитком на рівні держави та її територій тощо) [4].

Поряд із національним законодавством, яке здійснює регулювання в інноваційно-інвестиційній сфері, у нашому дослідженні зосереджуємо увагу на законодавчому забезпеченні розвитку інноваційно-інтегрованих структур.

Законодавчі та нормативні акти з питань підтримки інноваційних структур з'явилися в Україні на самому початку 1990-х років. 13 жовтня 1992 року був прийнятий Закон України «Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон» [14].

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17.06.2009 р. № 680-р схвалено Концепцію розвитку національної інноваційної системи, складовою частиною якої є інноваційні структури. Нормативно-правова база, яка визначає і забезпечує правовий статус інноваційних структур – суб'єктів інноваційної діяльності, котрі здійснюють розробку, впровадження та комерціалізацію інноваційних продуктів, включає в себе Цивільний кодекс України, Господарський кодекс України, Податковий кодекс України, Бюджетний кодекс України, Закони України «Про наукові парки», «Про науковий парк «Київська політехніка», «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків», інших законодавчі і нормативно-правові акти, що регулюють відносини зазначеної сфери.

Закон України № 991-XIV від 16.07.1999 р. «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» [9] визначає правові та економічні засади запровадження та функціонування спеціального режиму інноваційної діяльності технологічних парків. З метою створення та широкого застосування конкурентоспроможних на світовому ринку нових технологій та наукової продукції, посилення впливу інноваційних чинників на структурну переорієнтацію економіки Кабінет Міністрів України прийняв постанову «Про затвердження Положення про порядок створення та функціонування технопарків та інноваційних структур інших типів» за № 549 від 22 травня 1996 року [15]. Цим документом визначено, що інноваційною структурою є юридична особа будь-якої організаційно-правової форми, що створена відповідно до законодавства, або група юридичних і фізичних осіб, яка діє на основі договору про спільну діяльність, із визначеними галуззю діяльності та типом функціонування, орієнтованим на створення та впровадження наукоємної конкурентоспроможної продукції.

Аналіз існуючого національного законодавства, яке здійснює регулювання розвитку інноваційно-інтегрованих структур, дозволяє зробити наступні висновки. Нормативно-правова база їх регулювання Україні є фрагментарною, суперечливою і тому недосконалою. Виконання прийнятих законів в інноваційно-інвестиційній сфері є незадовільним. Наразі стримується реалізація низки законів України, зокрема, «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» [11], «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» [9], «Про наукові парки» [16], а також відсутній план заходів із запровадження Концепції розвитку національної інноваційної системи [17].

Незважаючи на наявність значного масиву нормативних документів, до основних проблем правового регулювання, які обмежують і стримують діяльність інноваційно-інтегрованих структур в Україні, а також уповільнюють розвиток національної інноваційної системи можна віднести слабкий державний вплив в цій сфері, оскільки держава відмовилася від прогресивних непрямих методів стимулювання активності суб'єктів інноваційної діяльності, таких як податкові пільги. Для України також характерні низький рівень державного фінансування науки, науково-технічної сфери. Відсутня реальна стратегія управління інноваційною діяльністю.

Важливим напрямком розвитку законодавчого забезпечення інноваційно-інтегрованих структур є створення законодавчої бази, яка зможе забезпечити узгоджену державну політику, інвестиційне, фінансове забезпечення інновацій, ефективний розвиток і функціонування як наукової сфери, так і процесу комерціалізації її інтелектуальних результатів, реальне партнерство держави і приватного сектора.

Список використаних джерел

1. Ансофф, И. Новая корпоративная стратегия / И. Ансофф. – СПб. : Изд-во «Питер», 1999. – 416 с.
2. Шумпетер, Й.А. Теория экономического развития: пер. с англ. [Текст] / Й.А. Шумпетер; под. ред. В.С. Автономова. – М. : Директмедиа Паблишинг, 2008. – 217 с.
3. Данилишин, Б.М. Державна підтримка та податкове регулювання підприємницької діяльності в Україні: монографія / Б.М. Данилишин, О.М. Кондрашов. – Донецьк: Юго-Восток, 2010. – 296 с.
4. Левченко, О.М. Стратегічні аспекти розвитку інноваційно-інтегрованих структур в Україні: основні складові та сучасний інструментарій / О.М. Левченко, О.В. Ткачук // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки : зб. наук. пр. – Кропивницький : ЦНТУ, 2017. – Вип. 32. – С. 28-39.
5. Про інноваційну діяльність : закон України № 40-IV від 04.07.2002 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
6. Про інвестиційну діяльність : закон України № 1560-XII від 18.09.1991 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.
7. Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки : закон України № 2623-III від 11.07.2001 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2623-14>.
8. Про наукову і науково-технічну діяльність : закон України № 848-VIII від 26.11.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.
9. Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків: закон України № 991-XIV від 16.07.1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/991-14>.

10. Про Концепцію науково-технологічного та інноваційного розвитку України : Постанова Верховної Ради України № 916-XIV від 13.07.1999 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/916-14>.

11. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні : закон України № 3715-VI від 08.09.2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>.

12. Метафізика інвестицій. Інноваційно-інвестиційний розвиток економіки регіонів: монографічний посібник / В. Приходько, О. Єгорова, Л. Казакова. – Ужгород: ПП «АУТДОР – ШАРК», 2015. – 352 с.

13. Інвестиційна діяльність в Україні / Міністерство економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Documents/Download?id=cc024807-7cab-4c92-be6f-c00045ece1c6.#>.

14. Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон : закон України № 2673-XII від 13.10.1992 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2673-12>.

15. Про затвердження Положення про порядок створення і функціонування технопарків та інноваційних структур інших типів : Постанова, Положення від 22.05.1996 № 549 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/549-96-%D0%BF>

16. Про наукові парки : закон України № 1563-VI від 25.06.2009 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1563-17>.

17. Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Про стан та законодавче забезпечення розвитку науки та науково-технічної сфери держави» : Постанова Верховної Ради України від 11.02.2015 р. № 182-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/182-19>.

18. Розвиток та стимулювання інноваційної діяльності (економіка, право, міжнародний досвід): монографія / за наук. ред. О.Б. Бутнік-Сіверського. – К. : НДІ ІВ НАПрНУ, 2014. – 364 с.

*Волянська-Савчук Л.В., к.е.н., ст. викл.
кафедри управління персоналом і економіки праці,
Конопко А.Ю., студ.
Хмельницький національний університет,
м. Хмельницький*

РОЛЬ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Розвиток персоналу є найважливішою умовою успішного функціонування будь-якої організації. Це особливо справедливо в сучасних умовах, коли науково-технічний прогрес значно прискорює старіння професійних знань і навичок.

Невідповідність кваліфікації персоналу потребам компанії негативно позначається на результатах її діяльності.

Отже, корпоративна культура може слугувати потужним інструментом підвищення загального рівня управління персоналом на підприємстві. Тому культурологічний підхід до дослідження ефективного функціонування підприємства, який передбачає вивчення процесів, що відбуваються в організації, через призму культури, яка визначає специфіку діяльності, особливості взаємовідносин між працівниками, вимоги і ставлення до них,